

Ако је друга половина шездесетих година словила као време тријумфа српске кинематографије, прва половина седамдесетих је била антипод, доба стагнације, забрана и **укупног** ауторског пада. За то је постојало више разлога, почев од финансијског краха водеће филмске куће, Авала филм, али су битнији везани за политику и за прогон аутора критичког погледа на свет и на владајућу идеологију, Душану Макавејеву је био забрањен филм „W.R. Misterija organizma“ (1971), у коме је ауторски изједначаво политику и порнографију, Саша Петровић је био критикован због своје слободне екранизације дела Михаила Булгакова „Мајстор и Маргарита“ (1972), Желимиру Жилнику је **исте године** на самом крају прекинуто снимање филма „Слобода или стрип“, **Жика** Павловић је могао да снима само у Словенији, док је дебитантско дело Јована Јовановића „Млад и здрав као ружа“ из 1971, одмах завршило у бункеру. Политичка реакција врхушке на челу са Јосипом Брозом је била таква, да не само што су неки филмови били „бункерисани“ и аутори годинама онемогућени да раде, већ је један од њих, тек свршени студент режије, Лазар Стојановић, осуђен на затворску казну због изруге самог **Тита** и критике основних вредности друштва и социјализма у филму „**Пластични Исус**“ из 1971 године. Тако је прва половина декаде прошла са строго контролисаним темама и ауторском самоцензуром, али су ипак неки филмови остварили натпросечне домете, пре свега натуралистичка дела честог Павловићевог сарадника Здравка Рандића, „Опклада“ из 1971 и „Трагови црне девојке“ (1972), затим црна комедија о одрастању „Бубашинтер“ у режији Милана Јелића (1971), жестока драма о колективизацији у Војводини „Доручак са Ђаволом“ Мирослава Антића (1971), дебитанско дело младог Срђана Карановића „Друштвена игра“ (1972), те сеоска драма из војвођанске пуне „Парлог“ Кароља Вичека из 1974 године. Овоме треба додати и већ уобичајено квалитетна дела ветерана, као што су Здравко Велимировић са филмом „Дервиш и смрт“ из 1974, екранизацијом романа Меше Селимовића, Жика Митровић са партизанским спектаклом „Ужичка република (1974) и Бранко Бауер са дечјим ратним филмом „Зимовање у Јакобсфелду“ **1971 године**., по делу Арсена Диклића. После година лоших, некритичких и режиму пожељних филмова названих „белим таласом“, у другој половини седамдесетих је дошло до отопљавања и извесне ренесансе српског филма, настале појавом младих редитеља који су због својих студија на Филмској академији у Прагу колоквијално названи „Прашка школа“. Горан Паскаљевић је дебитовао савременом драмом „Чувар плаже у зимском периоду“ (1976), показујући рафинираност у миксовању озбиљних и духовитих детаља, а затим се истакао документаристичким приказом живота старих у дому пензионера у филму „Земаљски дани теку“ (1979) и црнотуморном метафором о алкохолизму „Посебан третман“ из 1980 године. После запажене драме о младима из поправног дома „Специјално васпитање“ (1977) **Горан Марковић** је каријеру наставио комедијама са поруком

„Национална класа“ (1979) и „Мајстори, мајстори“ (1980) године. Срђан Карановић се пак у „Мирису пољског цвећа“ (1976) бавио питањем људске слободе, док је у „Петријином венцу“ (1980), по роману Драгослава Михајловића, минуциозно описао тежак живот жене на српском селу. У овој декади створено је још неколико квалитетних жанровских остварења, у домену ратног филма „Девојачки мост“ (1976) Микија Стаменковића, „Хајка“ (1977) Жике Павловића и „Трен“ (1978) Столета Јанковића, а међу драмским делима истакли су се „Павиљон 6“ госта из Румуније Лучијана Пинтилијеа и „Квар“ Мише Радивојевића, оба из 1978 **године**. Међу значајним дебитантским делима на играном филму треба истаћи „Бештије“ Живка Николића (1977), „Личне ствари“ Александра Мандића из 1979 и посебно, црнохуморну ратну гротеску „Ко то тамо пева“ Слободана Шијана из 1980 **године**, која је од стране критике проглашена за најбољи стпски филм двадесетог века. Напокон, после много година српски смисао за хумор добио је примат у биоскопима преко низа популарних и гледаних комедија, какви су „Љубавни живот Будимира Трајковића“ Дејана Караклајића „Луде године“ Зорана Чалића, оба из 1977 **године**, „Није него“ Миће Милошевића из 1978, „Рад на одређено време“ Милана Јелића из 1980 **године** и други. За разлику од играног филма, документарни филм је **одржао** креативност из претходне декаде, а међу већим бројем уметнички и фестивалски успешних дела најпознатија су: „In continuo“ (1971), „Дан више“ (1972), и „Љубав“ (1973) Влатка Гилића; „Колт 15 ГАП“ (1971) Миодрага Милошевића и Јована Јовановића; „Здрави људи за разоноду“ (1971) Карпа Аћимовића Године; „Лед“ (1972) и „Маљ“ (1977) Александра Илића; „Ждријело“ (1972), „Баук“ (1974), „Марко Перов“ (1975), „Прозор“ (1976) и „Градитељ“ (1980) Живка Николића; „Усташе“ (1973) Крсте Шканате; „Лична опшисивања“ (1972), „Голе истине“ (1978) и „Искази и ћутања“ (1980) Првослава Марића; „Хиландар на Атосу“ (1975) Ратомира Ивковића; „Хрчак (1975) Петра Лаловића; „Заљконом заштићено“ (1975) Николе Јовићевића; „Де Јонгови“ 1975 Миће Милошевића и други.

Co-funded by the
European Union

Creative
Europe
MEDIA